

ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ, ЯК ОСНОВНІ ІНСТРУМЕНТИ ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ОСОБИСТОСТІ

Переходько Віталій

*заступник директора з виховної роботи
Комунального закладу «Клеванська санаторна школа I-III ступенів»
Рівненської обласної ради
селище Клевань, Україна*

Сучасний світ розвивається надзвичайно швидко. Інформаційні технології, штучний інтелект, біотехнології та інші галузі змінюють спосіб нашого життя, роботи та взаємодії з навколишнім світом, що у свою чергу зумовлює потребу у формуванні нового покоління готового до викликів цифрової епохи та світової економіки знань. Окрім того, в умовах євроінтеграції важливим постає питання формування компетентностей, необхідних для успішного існування в сучасному глобалізованому світі. З одної сторони євроінтеграція відкриває нові можливості для учнів тоді, як з іншої ставить перед ними нові виклики.

Одним із рішень є реформування технологій освіти та базової навчальної програми задля того, щоб якомога більшою мірою зосередитися на критичному мисленні та навичках вирішувати проблеми. Цього можна досягти шляхом залучення більшої кількості учнів до практичного навчання, заохочення педагогічного колективу до використання більш модернізованих методів навчання [2, с. 119-120].

Цифровізація дає змогу кардинально трансформувати спосіб життя і мислення, вплинути на взаємовідносини людини з навколишнім світом і її благополуччя загалом, внести корективи в соціальні навички та соціальну поведінку. Насамперед, слід окреслити основні проблеми сучасної української системи освіти. До них можна, перш за все, віднести застарілі методи навчання, які тривалий час викликають занепокоєння науковців [1, с. 39-40]. С

Від так виникає необхідність трансформації освітнього середовища, застосуванні нових методик, які б допомогли краще контактувати з дітьми та надали б можливість виявити творчий потенціал кожної дитини, знайти ресурс для її подальшого розвитку, а також технік пов'язаних із впровадженням європейських стандартів освіти, багатокультурного виховання, підвищення мовної компетентності та готовності до міжкультурної комунікації.

Інноваційне мислення має закладатися ще на етапі навчання. Освітні системи повинні стимулювати розвиток креативності, самостійності та експериментування. У віці 10-15 років проходить важливий етап

особистісного розвитку та соціалізації особистості, коли починається активний пошук власної ідентичності, формування особистих цінностей та соціальних зв'язків. Це віковий період, який впливає на подальше становлення, формування особистості, її погляди, самооцінку, особисті та майбутні професійні орієнтири. У цьому віці діти починають шукати себе і важливо надати їм доступ до різного роду інструментів та можливостей для саморозвитку та самореалізації.

Використання інформаційних систем та технологій в освітньому процесі є потужним інструментом. Однак необхідно навчити сучасних дітей не тільки споживають інформацію, але й використовувати її для вирішення реальних проблем. Це сприятиме розвитку цифрової грамотності, критичного мислення та здатності адаптуватися до змін у швидкозмінному технологічному світі.

Робота з інформаційними системами дозволить учням розвивати навички проєктного мислення, інженерної та програмної грамотності, а також вміння працювати з новітніми технологіями, такими як штучний інтелект, робототехніка та доповнена реальність.

Цифрові інструменти, медіа, системи та електронне навчання та комунікаційний обмін між ними фактично створюють інтегровану віртуальну та фізичну взаємодію, тобто особливий навчальний простір [4, с. 191]. Засвоєння навичок роботи з інформаційними системами та технологіями — від основ програмування до роботи з хмарними сервісами та кібербезпекою — сприятиме формуванню в учнів готовність до праці в умовах цифрової трансформації та цифровізації. Це дасть змогу розвинути професійні навички, зокрема через участь у стартапах та технологічних інноваційних проєктах, що створює базис для формування покоління майбутніх лідерів цифрового світу.

Інформаційні системи та технології (ICIT) є ключовим елементом в усіх сферах STEM, оскільки вони надають інструменти для досліджень, розробки, автоматизації і аналізу даних. STEAM-освіта активно інтегрує інформаційні систем та технологій в освітній процес змінюючи підхід до навчання, роблячи його більш індивідуалізованим та орієнтованим на практичні навички здобувачів освіти.

Саме тому, коли у підлітковому віці, діти активно шукають себе і своє місце в соціумі, STEM-освіта (Science, Technology, Engineering, Mathematics) стає важливим інструментом не лише для академічного, але й особистісного розвитку, допомагаючи їй засвоїти нові знання, відкрити свої інтереси, формувати соціальні навички та розвивати мислення. Сьогодні цей підхід може забезпечити умови, за яких учні можуть знаходити власні сильні сторони та вдосконалювати свої комунікативні навички через співпрацю в команді. STEM дає можливість учням досліджувати різні

сфери науки, технологій, інженерії та математики допомагаючи їм знайти ті галузі, які їх захоплюють.

Однією з ключових особливостей STEM-освіти є те, що вона передбачає проектне навчання, яке потребує аналітичного підходу та креативного мислення та стимулює учнів працювати в командах над вирішенням реальних проблемами. У STEM-освіті здобувачам освіти надається свобода для експериментування та пошуку власних рішень. Вони можуть проявляти ініціативу, висувати гіпотези, тестувати ідеї та робити висновки на основі отриманих результатів. Такі форми а також допомагає їм навчитися аналізувати інформацію, критично оцінювати ситуації та розробляти ефективні стратегії, а також розвивають навички співпраці, спілкування та спільної відповідальності за результат. Це важливий етап пошуку власної ідентичності, коли учні отримують можливість ухвалювати рішення і бачити їх результати.

Тому важливо залучити якомога більшу кількість ресурсів для освітніх закладів, ознайомити викладачів із сучасними технологіями освіти [3, с. 5-7]. Застосування штучного інтелекту, навчальних платформ з адаптивними завданнями дозволяє створювати індивідуальні траєкторії навчання, що враховують здібності, інтереси і темп кожного здобувача освіти. Використання такого підходу в освітньому просторі допомагає формувати різнобічно розвинених особистостей, здатних створювати інновації, що будуть одночасно ефективними та функціональними. Інформаційні системи та технологій (ІСІТ) є потужним інструментом для формування особистості нової формації, інноватора її потенціалу, забезпечуючи якісну підготовку молодих фахівців для ринку праці майбутнього.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вовк М., Ходаківська С. Технології навчання дорослих в умовах формальної і неформальної освіти. Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи. 2019. Т. 2, № 16. С. 39–48. DOI: [https://doi.org/10.35387/od.2\(16\).2019.39-48](https://doi.org/10.35387/od.2(16).2019.39-48) (дата звернення: 03.04.2023).
2. Думанський Н. О. Класи сучасних технологій дистанційної освіти. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». 2008. № 610. С. 119–125. URL: <https://ena.lpnu.ua/handle/ntb/210> (дата звернення: 03.04.2023).
3. Жорова І. Я. Сучасні технології розвитку професіоналізму педагогів у системі післядипломної освіти України. Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія: "Педагогічні науки". 2019. № 1. DOI: <https://doi.org/10.31651/2524-2660-2019-1-96-103> (дата звернення: 03.04.2023).
4. Карплюк С. О. Особливості цифровізації освітнього процесу у вищій школі. Інформаційно-цифровий освітній простір України: трансформаційні процеси і перспективи розвитку: матеріали методологічного семінару НАПН України. 4 квітня 2019 р. / За ред. В. Г. Кременя, О. І. Ляшенка; укл. А. В. Яцишин, О. М. Соколюк. Київ, 2019. С. 188–197.